PROGNOZUOJAMŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO PAJAMŲ, IŠLAIDŲ IR LĖŠŲ LIKUČIŲ 2027–2029 METAIS AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ĮŽANGA

Lietuvos Respublikos 2027 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026 m. rugsėjo mėn. paskelbto ekonominės raidos scenarijaus 2026–2029 metams prognozuojamus rodiklius, Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžetui numatomus skirti valstybės biudžeto asignavimus ir Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 21 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1620, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1621, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 papildymo 15^4 straipsniu įstatymo projektą Nr. XVP-1622 ir Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13^1 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XV-594 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XVP-1623. Paminėtina, kad kartu su Projektu teikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 14, 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Pagal Projekto rodiklius 2027 m. PSDF biudžeto pajamos, palyginti su patvirtinto 2026 m. PSDF biudžeto pajamų planu, didėja 554 064 tūkst. Eur (arba 12,9 proc.).

Pažymėtina, kad pagal 2027 m. PSDF biudžeto projektą dalį didėjančių pajamų (103 100 tūkst. Eur) numatyta skirti PSDF biudžeto rezervui. Todėl iš 554 064 tūkst. Eur, kuriais didėja PSDF biudžeto pajamos, PSDF biudžeto išlaidoms planuojama numatyti 450 964 tūkst. Eur. Taigi, 2027 m. PSDF biudžeto išlaidos, palyginti su 2026 m. išlaidų planu, didės 450 964 mln. Eur, arba 10,5 proc.

I. PAJAMOS

Kaip minėta, prognozuojama, kad 2027 m. PSDF biudžeto pajamos iš viso turėtų sudaryti 4 863 284 tūkst. Eur, t. y. 554 064 tūkst. Eur (arba 12,9 proc.) daugiau, nei numatyta 2026 m. PSDF biudžete. Prognozuojama, kad 2028 m. ir 2029 m. PSDF biudžeto pajamos iš viso turėtų sudaryti atitinkamai 5 204 862 tūkst. Eur ir 5 395 371 tūkst. Eur. Toliau pateikiama informacija pagal kiekvieną pajamų straipsnį.

01 Privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Pagrindinę PSDF biudžeto pajamų dalį (apie 95 proc. visų šio biudžeto pajamų) sudaro privalomojo sveikatos draudimo įmokos, skirstomos į šias grupes:

– dirbančiųjų privalomojo sveikatos draudimo įmokos ir su jomis susijusios sumos[1];

– Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įmokos už apdraustuosius privalomuoju sveikatos draudimu (toliau – apdraustieji), draudžiamus valstybės lėšomis.

Prognozuojama, kad 2027 m. dirbančiųjų privalomojo sveikatos draudimo įmokos turėtų sudaryti 3 238 441 tūkst. Eur, t. y. 249 757 tūkst. Eur (arba 8,4 proc.) daugiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete.

Šis augimas tiesiogiai koreliuoja su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozuojamu šalies darbo užmokesčio fondo augimu (2027 m. – 7,0 proc. 2028 m. – 6,4 proc., 2029 m. – 5,9 proc.), kadangi pagrindinę privalomojo sveikatos draudimo įmokų dalį sudaro dirbančiųjų mokamos įmokos, susijusios su darbo užmokesčiu. Numatoma, kad ir 2028 m. bei 2029 m. šios pajamos turėtų toliau palaipsniui didėti ir sudaryti atitinkamai 3 436 131 tūkst. Eur ir 3 626 373 tūkst. Eur.

[1] Administruoja ir įmokų sumos dydį prognozuoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDF valdyba).

Pažymėtina, kad kartu su Projektu teikiami Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 14, 17 ir 27 straipsnių pakeitimo ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai, kuriais siūloma nuo 2027 m. liepos 1 d. privalomojo sveikatos draudimo įmokomis apmokestinti ligos išmokas, mokamas darbdavio lėšomis už pirmas dvi ligos dienas (numatomas standartinis privalomojo sveikatos draudimo įmokos tarifas 6,98 proc.). Planuojama, kad šis pakeitimas leistų į PSDF biudžetą papildomai kitais metais surinkti apie 4 mln. Eur (tolesniais metais planuojama surinkti 8 mln. Eur). Atitinkama suma 2027 m. PSDF biudžeto projekte padidinta dirbančiųjų įmokų suma.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 4 dalyje nustatytos 24 valstybės lėšomis draudžiamų asmenų grupės. Asmenys valstybės lėšomis draudžiami tik tuo atveju, jei jie nedirba, nevykdo kitos ekonominės veiklos ar negauna kitų pajamų, nuo kurių mokamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos. Didžiausią dalį visų šių asmenų sudaro nedirbantys ir nevykdantys kitos ekonominės veiklos pensininkai, vaikai iki 18 metų, bedarbiai ir studentai. Planuojamas draudžiamųjų valstybės lėšomis skaičius nustatomas pagal Draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro (toliau – Draudžiamųjų registras) duomenis. Šis registras funkcionuoja Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenų pagrindu. Sveikatos draudimo galiojimas nustatomas pagal Draudžiamųjų registro duomenų teikėjų (pvz., Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kt.) bei valstybinių registrų (pvz., Mokinių registro, Studentų registro, Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro ir kt.) teikiamus duomenis apie asmenų teisinį statusą ir (ar) sumokėtas privalomojo sveikatos draudimo įmokas.

Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 1 ir 2 dalimis, kiekvienais metais Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu tvirtindamas valstybės biudžetą, nustato įmokos, pervedamos į PSDF biudžetą už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis, dydį eurais. Pagal 2026 m. galiojančią šio straipsnio redakciją ši įmoka sudaro ne mažiau 6,98 procento užpraėjusių metų 12 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio. Nuo 2027 m. sausio 1 d. įsigalioja nauja minėto straipsnio redakcija, pagal kurią įmokos už vieną apdraustąjį, draudžiamą valstybės lėšomis, dydis 2027 m. sudaro 50 procentų užpraeitų metų vidutinės metinės vieno dirbančio asmens privalomojo sveikatos draudimo įmokos dydžio:

Valstybės biudžeto įmokos dydis (Eur)		**Pokytis**	
2026 m.	**2027 m.**	**Eur**	**proc.**
780,69	1 009,9	229,21	29,4

Įmokos už vieną apdraustąjį, draudžiamą valstybės lėšomis, dydis 2027 m. apskaičiuotas laikantis 2027 m. sausio 1 d. įsigaliosiančios Įstatymo nuostatos: 50 proc. vidutinio metinio vieno dirbančio asmens privalomojo sveikatos draudimo įmokos dydis apskaičiuotas pagal 2026 m. rugsėjo mėn. Valstybės duomenų agentūros skelbiamo vidutinio darbo užmokesčio 2025 m. dydį.

Prognozuojama, kad 2027 m. valstybės biudžeto lėšomis bus draudžiama 1,39 mln. asmenų, t. y. beveik 20 tūkst. asmenų (arba 1,4 proc.) mažiau, nei buvo prognozuota 2026 m.

Atsižvelgiant į maksimalius valstybės biudžeto asignavimų limitus, valstybės biudžeto įmokų suma už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis 2027 m. turėtų sudaryti 1 400 870 tūkst. Eur, t. y. 297 090 tūkst. Eur (arba 26,9 proc.) daugiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete.

02 Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai

Prognozuojama, kad 2027 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai iš viso turėtų sudaryti 192 627 tūkst. Eur, t. y. 4 393 tūkst. Eur (arba 2,3 proc.) daugiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete (apie 4,0 proc. visų šio biudžeto pajamų).

Šie valstybės biudžeto asignavimai nuo 2027 m. turėtų būti skirstomi į:

1. asignavimus PSDF biudžetui deleguotoms valstybės funkcijoms finansuoti.

Šių funkcijų baigtinis sąrašas nustatytas Įstatymo 15 straipsnio 5 dalyje (detalesnė informacija pateikiama šio aiškinamojo rašto Išlaidų dalyje). 2027 m. šie asignavimai turėtų sudaryti 187 732 tūkst. Eur, t .y. 502 tūkst. Eur (arba 0,3 proc.) mažiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete;

2. kitus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus.

Jie pagal Įstatymo 15 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami PSDF biudžetui subalansuoti, jeigu PSDF biudžeto išlaidos viršija pajamas arba mažėjant PSDF biudžeto pajamoms nepakanka lėšų Įstatyme nustatytiems įsipareigojimams vykdyti, taip pat panaudotam PSDF rezervui atkurti, jeigu priimamas toks sprendimas (šių lėšų 2027–2029 m. neplanuojama);

3. Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI IS) ir Išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos (toliau – IPR IS) palaikymo išlaidoms finansuoti[2].

Planuojama, kad 2027 m. valstybės biudžeto asignavimai šiai sričiai galėtų sudaryti 4 895 tūkst. Eur. Šių informacinių sistemų tobulinimui, plėtrai, atnaujinimui ir kt. numatoma skirti dar 10 105 tūkst. Eur PSDF biudžeto pajamų[3].

03 Kitos teisėtai gautos pajamos

Prognozuojama, kad kitų pajamų 2027 m. turėtų būti gauta 31 346 tūkst. Eur (apie 0,6 proc. visų šio biudžeto pajamų), t. y. 2 824 tūkst. Eur (arba 9,9 proc.) daugiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete. Prognozuojama, kad 2028 m. ir 2029 m. kitos teisėtai gautos pajamos atitinkamai sudarys 27 734 tūkst. Eur ir 28 257 tūkst. Eur.

Pagal minėtą straipsnį apskaitomos šios pajamos:

– investicinės veiklos pajamos;

– Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis mokamos Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) veiklos sąnaudų kompensacijos už valstybės deleguotų funkcijų finansavimo administravimą. Atsižvelgiant į Valstybės kontrolės rekomendaciją, planuojama, kad 2027 m. būtų kompensuota VLK veiklos sąnaudų, susidariusių 2024 m. ir nekompensuotų 2025–2026 m. patvirtintomis lėšomis, dalis;

– kitos teisėtai gaunamos pajamos.

II. IŠLAIDOS

Prognozuojama, kad 2027 m. PSDF biudžeto išlaidos iš viso turėtų sudaryti 4 760 184 tūkst. Eur, t. y. 450 964 tūkst. Eur (10,5 proc.) daugiau, nei numatyta 2026 m. PSDF biudžete. Prognozuojama, kad 2028 m. ir 2029 m. PSDF biudžeto išlaidos iš viso turėtų sudaryti atitinkamai 5 195 462 tūkst. Eur ir 5 395 371 tūkst. Eur. Toliau pateikiama informacija pagal kiekvieną išlaidų straipsnį.

01 Asmens sveikatos priežiūros paslaugoms

2027 m. asmens sveikatos priežiūros paslaugoms numatoma skirti 3 406 022 tūkst. Eur, t. y. 356 753 tūkst. Eur (11,7 proc.) daugiau, nei patvirtinta 2026 m. PSDF biudžete (įvertinus nuo 2027 m. šiam išlaidų straipsniui priskiriamas transplantacijos paslaugų išlaidas, perkeliamas iš 03 išlaidų straipsnio).

2028 m. ir 2029 m. numatoma skirti atitinkamai 3 731 843 tūkst. Eur ir 3 865 175 tūkst. Eur.

Lėšos, skiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti, sudaro pagrindinę PSDF biudžeto išlaidų dalį (apie 72 proc. visų išlaidų). PSDF lėšomis kompensuojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas gali teikti tik sutartį su VLK sudariusios gydymo įstaigos, turinčios licencijas ir reikiamus žmogiškuosius bei materialinius išteklius.

---

[2] Lėšos planuojamos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 21 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (reg. Nr. XVP-1620) ir pasiūlymus jį tikslinti.

[3] Žr. šio aiškinamojo rašto dalį, kurioje pateikiama informacija apie 07 išlaidų straipsnį, 6 p.

Dalį 2027 m. augančių PSDF biudžeto lėšų numatoma skirti:

– 222,0 mln. Eur – teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų plėtrai, viršsutartinėms paslaugoms apmokėti ir kt.;

–52,0 mln. Eur – naujiems baziniams mokėjimams nustatyti (pvz., akušerijos ir perinatologijos klasteriui, insulto klasteriui ir kt.) ir esamiems baziniams mokėjimams indeksuoti;

–46,5 mln. Eur – asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazinėms kainoms indeksuoti,

–14,0 mln. Eur – pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų plėtrai (psichikos sveikatos ir skatinamosioms paslaugoms),

–7,3 mln. Eur – dienos stacionaro paslaugų plėtrai (pagalbinio apvaisinimo ir psichiatrijos dienos stacionaro paslaugoms);

–7,0 mln. Eur tam tikrų gydytojų specialistų konsultacijų kainoms didinti ir šioms paslaugoms plėtoti.

Taip pat numatoma didinti tuberkuliozės ir specialiosios psichiatrijos ilgalaikio gydymo paslaugų kainas ir finansavimą, perskaičiuoti dalies medicininės reabilitacijos paslaugų bazinių kainų, didinti sergančiųjų cukriniu diabetu slaugos paslaugų, kraujo komponentų kainas ir kt.

Apie 135 mln. Eur šių papildomų lėšų turėtų sudaryti gydymo įstaigoms finansines galimybes didinti darbuotojų darbo užmokestį.

02 Vaistams, medicinos pagalbos priemonėms (įskaitant ortopedijos technines priemones), specialiosios medicininės paskirties maisto produktams ir medicinos priemonių nuomai

2027 m. vaistams, medicinos pagalbos priemonėms (toliau – MPP) (įskaitant ortopedijos technines priemones), specialiosios medicininės paskirties maisto produktams ir medicinos priemonių nuomai numatoma skirti 912 114 tūkst. Eur, t. y. 73 322 tūkst. Eur (arba 8,7 proc.) daugiau, nei numatyta 2026 m. PSDF biudžete (įskaitant nuo 2027 m. šiam išlaidų straipsniui priskiriamas vaistų nuo tuberkuliozės įsigijimo išlaidas; jos perkeliamos iš 03 išlaidų straipsnio „Sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms apmokėti“).

2028 m. ir 2029 m. numatoma skirti atitinkamai 999 367 tūkst. Eur ir 1 035 072 tūkst. Eur.

Pažymėtina, kad kompensuojamųjų vaistų, centralizuotai apmokamų vaistų ir labai retoms ligoms gydyti skiriamų vaistų išlaidos gali būti kompensuojamos ir lėšomis, grąžintinomis pagal gydymo prieinamumo gerinimo ir rizikos pasidalijimo sutartis, kurias VLK sudaro su vaistinio preparato rinkodaros teisės turėtoju ar jo atstovu, arba juridiniu asmeniu, turinčiu didmeninio platinimo licenciją. Šios grąžinamos lėšos neapskaitomos kaip PSDF biudžeto pajamos, o apskaitomos kaip sąnaudų kompensacijos.

Pagal šį išlaidų straipsnį atskirai apskaitomos PSDF biudžeto išlaidos:

– vaistams (kompensuojamiesiems, centralizuotai apmokamiems vaistams, labai retų žmogaus sveikatos būklių gydymui ir gydymui nenumatytais atvejais bei kt.). Kitų metų PSDF biudžete jų plėtrai numatomos šios papildomos lėšos:

58,2 mln. Eur didėjančioms 2022–2026 m. pradėtų PSDF lėšomis kompensuoti vaistų išlaidoms padengti;

13,0 mln. Eur 2027 m. naujiems kompensuojamiesiems vaistams iš rezervinio vaistų sąrašo įtraukti į kompensavimo sistemą: 3 mln. Eur bus skiriami iš lėšų dalies, kuria padidėjo PSDF biudžetas, o 10 mln. Eur – iš sumos, kuria didėja vaistų gamintojų grąžintos lėšos.Eur – iš sumos, kuria didėja vaistų gamintojų grąžintos lėšos;

– MPP (kompensuojamosioms, centralizuotai apmokamoms MPP, MPP labai retų žmogaus sveikatos būklių gydymui ir gydymui nenumatytais atvejais, medicinos priemonių nuomai bei ortopedijos techninėms priemonėms ir medicinos priemonėms). Kitų metų PSDF biudžete jų plėtrai numatomos šios papildomos lėšos:

6,5 mln. Eur didėjančioms kompensuojamųjų MPP faktinėms išlaidoms padengti, atsižvelgiant į vidutinį pastaruųjų trejų metų išlaidų didėjimą (6,5 proc.);

4,3 mln. Eur didėjančioms centralizuotai apmokamų MPP išlaidoms padengti;

0,9 mln. Eur klausos implantų procesorių kompensavimui užtikrinti.

03 Sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms apmokėti

2027 m. sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms numatoma skirti 186 270 tūkst. Eur, iš jų 4 000 tūkst. Eur – 2026 m. gruodį suteiktoms transplantacijos paslaugoms apmokėti. 2028 m. ir 2029 m. numatoma skirti atitinkamai 204 089,0 tūkst. Eur ir 211 381,0 tūkst. Eur.

Nuo 2027 m. sausio 1 d. išlaidos transplantacijos paslaugoms ir vaistams nuo tuberkuliozės įsigyti priskiriamos atitinkami 01 ir 02 išlaidų straipsniams (kaip buvo minėta pirmiau).

Šiame straipsnyje numatyta išlaidų suma 2027 m., lyginant vienodos struktūros išlaidas, tai yra tiek 2027 m., tiek 2026 m. neįskaitant išlaidų transplantacijos paslaugoms ir vaistams nuo tuberkuliozės, matyti, kad šiame straipsnyje numatyta išlaidų suma 2027 m., sudaro 182 270 tūkst. Eur, t. y. 2 445 tūkst. Eur (1,3 proc.) mažiau, nei numatyta patvirtintame 2026 m. PSDF biudžete.

Atsižvelgiant į tai, kad faktinės 2026 m. sveikatos programų ir kitos sveikatos draudimo išlaidos daugeliu atvejų nesiekia planuotų išlaidų šioms sritims pagal š. m. Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą planą, šių paslaugų plėtrai papildomų lėšų numatyti nereikia. Finansavimas išlieka toks pats, kaip 2026 m., išskyrus COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcinacijos ir gydymo programos priemonių finansavimą, kuris žymiai mažėja – įsigijus visą reikiamą COVID-19 vakcinų kiekį pagal sudarytas tarptautines sutartis, minėtoje programoje 2027 m. numatomos lėšos tik vakcinų transportavimui ir vaistams, įsigyjamiems pagal šią programą, apmokėti.

2027 m. pagal prevencines programas teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų bazinėms kainoms indeksuoti numatoma skirti apie 1 mln. Eur.

04 Privalomojo sveikatos draudimo sistemos funkcionavimui užtikrinti ir šį draudimą vykdančių institucijų veiklos išlaidoms apmokėti

Pagal Įstatymo 21 straipsnį šioms išlaidoms apmokėti gali būti skiriama iki 2 proc. PSDF biudžeto lėšų. 2027 m. planuojama skirti 48,9 mln. Eur šioms išlaidoms apmokėti, tai yra apie 1,0 proc. PSDF biudžeto lėšų. Numatoma, kad 2027–2029 m. išlaidos šiai sričiai didės ne didesne dalimi, nei iš viso didėja atitinkamų metų PSDF biudžeto išlaidos.

Svarbu paminėti, kad šios lėšos naudojamos ne vien tik VLK veiklai finansuoti, bet ir pačios privalomojo sveikatos draudimo sistemos funkcionavimui užtikrinti, pvz., šiomis lėšomis apmokamos gyventojams nemokamai išduodamų Europos sveikatos draudimo kortelių pagaminimo išlaidos, taip pat užtikrinama Draudžiamųjų registro veikla, privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ (toliau – „Sveidra“) veikla, Eilių ir atsargų valdymo informacinės sistemos (toliau – EVIS) veikla, Europos duomenų mainų informacinės sistemos ir kitų VLK valdomų informacinių sistemų veikla, prižiūrimas minėtų sistemų nuolatinis funkcionavimas ir padengiamos kitos būtinosios privalomojo sveikatos draudimo sistemos išlaidos, pvz., laikinai laisvų PSDF lėšų investavimo išlaidos. Šiomis lėšomis plėtojama duomenų analizė ir vykdomi itin svarbūs informacinių technologijų (toliau – IT) projektai.

05 Valstybinio socialinio draudimo fondo veiklos sąnaudoms, susidarančioms dėl privalomojo sveikatos draudimo įmokų surinkimo ir pervedimo į Privalomojo sveikatos draudimo fondą, kompensuoti

2027 m. VSDF veiklos sąnaudoms, susidarančioms dėl privalomojo sveikatos draudimo įmokų surinkimo ir pervedimo į PSDF biudžetą, kompensuoti reikėtų skirti 4 237 tūkst. Eur. Prognozuojama, kad 2028 m. ir 2029 m. šios išlaidos atitinkamai sudarys 4 498 tūkst. Eur ir 4 742 tūkst. Eur[4]. Šių lėšų sumos dydį apskaičiuoja ir prognozuoja VSDF valdyba.

[4] VSDF veiklos sąnaudų kompensavimo sumą prognozuoja privalomojo sveikatos draudimo įmokų administratorius – VSDF valdyba.

06 Valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimais

Atsižvelgiant į nustatytus valstybės biudžeto asignavimų limitus, 2027 m. valstybės deleguotoms funkcijoms finansuoti numatoma skirti 184 632,0 tūkst. Eur, t. y. 502 tūkst. Eur (0,3 proc.) mažiau, nei buvo skirta 2026 m. (įvertinus 3 100,0 tūkst. Eur, kuriais numatyta atkurti 2026 m. PSDF biudžeto rezervą).

2028 m. ir 2029 m. numatoma skirti atitinkamai 178 332,0 tūkst. ir 187 732,0 tūkst. Eur.

Prognozuojama, kad ateinančiais metais faktinės išlaidos bus didesnės nei skiriamos lėšos. Paminėtina, kad 2025 m. ir 2026 m. faktinės išlaidos augo sparčiau nei šiai sričiai skirti valstybės biudžeto asignavimai ir jų trūkumas buvo kompensuojamas PSDF biudžeto lėšomis. Įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje numatyta: jei valstybės biudžeto lėšų, skirtų valstybės deleguotoms funkcijoms vykdyti, neužtenka, trūkstama lėšų suma gali būti laikinai dengiama iš PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšomis arba iš viršplaninių PSDF biudžeto pajamų. Todėl 2025 m. iš PSDF biudžeto rezervo papildomai buvo skirta 6 200,0 tūkst. Eur, o 2026 m. numatoma papildomai skirti dar 9 400,0 tūkst. Eur. Panaudotos PSDF lėšos turi būti atkurtos iš valstybės biudžeto lėšų ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jų panaudojimo, todėl dalį 2027–2029 m. skiriamų valstybės biudžeto asignavimų numatoma perkelti į PSDF biudžeto rezervą. Pvz., 2027 m. numatoma atkurti 3 100,0 tūkst. Eur PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšų, kurios buvo panaudotos 2025 m. greitosios medicinos pagalbos paslaugoms papildomai finansuoti.

Pagal šį išlaidų straipsnį:

– apmokamos paslaugų, skirtų gyvybei gelbėti ir išsaugoti, išlaidos, t. y. greitosios medicinos pagalbos paslaugų išlaidos. 2027 m. numatomą sumą sudaro 137 769,1 tūkst. Eur;

– skiriamos lėšos kraujo donorų kompensacijoms mokėti ir neatlygintinai donorystei propaguoti. 2027 m. numatomą lėšų sumą sudaro 1 434 tūkst. Eur;

– apmokamos padariusių pavojingą veiką asmenų, kuriems paskirtos priverčiamosios medicininio pobūdžio priemonės, sveikatos priežiūros išlaidos, neapdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu asmenims, užsieniečiams ir jų vaikams ir kt. suteiktos būtinosios medicinos pagalbos ir būtinųjų paslaugų, kurių nesuteikus paciento sveikatos būklė galėtų pablogėti tiek, kad jam prireiktų skubiosios medicinos pagalbos paslaugų, išlaidos bei nedraustų vaikų skiepijimo pagal Nacionalinę imunoprofilaktikos programą ir profilaktinių sveikatos tikrinimų išlaidos. 2027 m. numatomą lėšų sumą sudaro 10 425 tūkst. Eur;

– padengiamos gyventojams išduotų kompensuojamųjų vaistų ir MPP priemokos. Tai taikoma labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms, t. y. 75 metų ir vyresniems pacientams, mažas pajamas gaunantiems asmenims, vyresniems kaip 65 metų, bei asmenims, turintiems negalią, – jiems suteikiama galimybė įsigyti kompensuojamuosius vaistus ir MPP nemokant paciento priemokos. 2027 m. numatomą lėšų sumą sudaro 35 003,9 tūkst. Eur.

Be jau minėtų išlaidų, pagal šį straipsnį gali būti apmokamos ir PSDF biudžeto lėšomis nekompensuotinos išlaidos, vadovaujantis įgaliotųjų asmenų priimtais sprendimais: jei Lietuvos Respublikos Seimas įvestų tiesioginį valdymą, karo, nepaprastąją padėtį, paskelbtų mobilizaciją ar priimtų sprendimą panaudoti ginkluotąsias pajėgas, taip pat jei Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbtų valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Tokios išlaidos ateinančių metų PSDF biudžete neplanuojamos.

07 Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos ir Išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos eksploatavimui ir plėtrai finansuoti

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seime užregistruotus projektus[5], ESPBI IS ir IPR IS eksploatavimui ir plėtrai numatoma skirti iš viso 15 000,0 tūkst. Eur, iš jų valstybės biudžeto asignavimai sudaro 4 895 tūkst. Eur.

Projektais siūloma VLK priskirti minėtų informacinių sistemų valdytojos ir duomenų,

[5] Iš jų – į Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 21 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (reg, Nr. XVP-1620) ir pasiūlymus jį tikslinti.

įskaitant asmens duomenis, valdytojos funkcijas bei nustatyti, kad VLK yra atsakinga už e. sveikatos sistemos įgyvendinimą (t. y. VLK turėtų koordinuoti ir kontroliuoti šios sistemos vystymą ir priežiūrą, užtikrinant e. sveikatos sistemos veiklą, teikti siūlymus, susijusius su šios sistemos administravimu, kūrimu, plėtra, pertvarkymu, atnaujinimu, organizuoti ESPBI IS ir IPR IS tvarkytojų veiklą, priimti sprendimus dėl duomenų mainų būdo ir formato ir kt.).

08 Sveikatos duomenų skaitmenizavimui skatinti ir jų saugai didinti

Siekiant gerinti e. sveikatos sistemoje kaupiamų ir tvarkomų duomenų kokybę, jų struktūrizavimą, sudaryti prielaidas efektyviam ir saugiam šių duomenų panaudojimui tiek teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, tiek juos naudojant pakartotinio duomenų naudojimo tikslais, nuo 2027 m. numatoma skirti lėšas asmens sveikatos priežiūros įstaigų, sudariusių sutartis su VLK, sveikatos duomenų skaitmenizavimui skatinti bei jų saugumui stiprinti. Atsižvelgiant į būtinybę nustatyti reikiamą teisinį reguliavimą, sukurti finansavimo modelį bei užtikrinti sklandų šios priemonės įgyvendinimo pradinį etapą, finansavimą numatoma pradėti ne anksčiau kaip 2027 m. liepos 1 d. Šiam tikslui 2027 m. planuojama skirti 3 mln. Eur, o 2028 m. ir 2029 m. numatoma finansavimą didinti.

III. NUMATOMI LĖŠŲ LIKUČIAI METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE

Prognozuojama, kad PSDF biudžeto apyvartos lėšų likutis pagal 2027–2029 m. sausio 1 d. duomenis kasmet turėtų sudaryti po 50 mln. Eur, o numatomas ateinančių metų PSDF biudžeto rezervas metų pradžioje – 872 929 tūkst. Eur (pagrindinė šio rezervo dalis turėtų sudaryti 72 949 tūkst. Eur, t. y. 1,5 proc. 2027 m. prognozuojamų pajamų, o rizikos valdymo dalis – 799 980 tūkst. Eur).

IV. PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO REZERVUI PAPILDYTI (SUDARYTI)

2027 m. PSDF biudžeto rezervą numatoma papildyti iš viso 103 100,0 tūkst. Eur, iš jų:

–3 100,0 tūkst. Eur – valstybės biudžeto lėšomis, pagal Įstatymo nuostatas atkuriant PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšas, kurios buvo panaudotos 2025 m. valstybės deleguotoms funkcijoms (gyvybės gelbėjimo ir išsaugojimo paslaugoms) finansuoti;

–100 000 tūkst. Eur – didėjančiomis 2027 m. PSDF biudžeto pajamomis.

2028 m. planuojama valstybės biudžeto lėšomis atkurti 2026 m. kitoms valstybės deleguotoms funkcijoms (lėšų trūkumui kompensuoti) skirtas ir panaudotas PSDF biudžeto rezervo lėšas (apie 9 400,0 tūkst. Eur), jei dėl šio lėšų skyrimo bus priimti būtini sprendimai.

2029 m. PSDF biudžeto rezervo papildyti nenumatoma.

_____